

PATVIRTINTA
Šiaulių kultūros centro direktoriaus
(2020 m. rugsėjo 1 d. įsakymu Nr. VĮ-64-(1.1.)

ŠIAULIŲ KULTŪROS CENTRO EKSTREMALIŲ SITUACIJŲ VALDYMO PLANAS

2020
Šiauliai

**ŠIAULIŲ KULTŪROS CENTRO
DIREKTORIUS**

**ĮSAKYMAS
DĖL CIVILINĖS SAUGOS DOKUMENTŲ**

2020 m. rugsėjo 1 d. Nr. VĮ-64-(1.1.)
Šiauliai

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos civilinės saugos įstatymo 14 straipsnio 2 ir 16 punktais, Ekstremaliųjų situacijų prevencijos vykdymo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. liepos 14 d. nutarimu Nr. 1028 (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. balandžio 12 d. nutarimo Nr. 270 redakcija), 9 punktu, Valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, ūkio subjektų ir kitų įstaigų pasirengimo reaguoti į ekstremaliąsias situacijas vertinimo tvarkos aprašo, patvirtinto Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos direktoriaus 2017 m. gegužės 24 d. įsakymu Nr. 1-135, 8 ir 9 punktais, Šiaulių kultūros centro nuostatų, patvirtintų Šiaulių miesto savivaldybės tarybos 2020 m. balandžio 16 d. sprendimu Nr. T-101, 29.14 punktu:

1. Į s a k a u pakeisti Galimų pavojų ir ekstremaliųjų įvykių rizikos analizės (patvirtinta 2018 m. liepos 30 d. Šiaulių kultūros centro direktoriaus įsakymu Nr. VĮ-54-(1.1.) (Šiaulių kultūros centro direktoriaus 2019 m. birželio 20 d. įsakymo Nr. VĮ-43-(1.1.) redakcija) punktus sekančiai:

- 3 lentelėje „Radioaktyvus aplinkos užteršimas“ tikimybės įvertinimo balas – 4;
- 5 lentelėje „Žmonių ypač pavojingų užkrečiamųjų ligų pasireiškimas ir (ar) pavojingų užkrečiamųjų ligų išplitimas (epidemijos ir (ar) pandemijos)“ vertinimo balas – 4;
- 9 lentelėje „Žmonių ypač pavojingų užkrečiamųjų ligų pasireiškimas ir (ar) pavojingų užkrečiamųjų ligų išplitimas (epidemijos ir (ar) pandemijos)“ vertinimo balas – 5;
- 10 lentelės 1. ir 2 eilutės ir išdėstytos taip:

Eil. Nr.	Pavojaus pavadinimas	Rizikos tikimybė (T), balais	Rizikos (R1) dydis žmogaus sveikatai, gyvybei (T x P1)	Rizikos (R2) dydis turtui ir aplinkai (T x P2)	Rizikos (R3) dydis veiklos tęstinumui (T x P3)	Rizikos (R) dydis balais (R1+R2+R3)
1	2	3	4	5	6	7
Labai didelė rizika						
1.	Žmonių ypač pavojingų užkrečiamųjų ligų pasireiškimas ir (ar) pavojingų užkrečiamųjų ligų išplitimas (epidemijos ir (ar) pandemijos)	5	5x4=20 labai didelis	5x1=5 vidutinė	5x5=25 labai didelis	50 balų Labai didelis
Didelė rizika						

2.	Radioaktyvus aplinkos užteršimas	3	4x3=12 didelis	3x2=6 vidutinis	3x4=12 didelis	30 balų didelis
----	----------------------------------	---	-------------------	--------------------	-------------------	---------------------------

2. T v i r t i n u Šiaulių kultūros centro ekstremalių situacijų valdymo planą ir į s a k a u laikyti negaliojančiu 2018 m. liepos 30 d. įsakymu Nr. VĮ-54-(1.1.) (Šiaulių kultūros centro direktoriaus 2019 m. birželio 20 d. įsakymo Nr. VĮ-43-(1.1.) redakcija) patvirtintą Šiaulių kultūros centro ekstremalių situacijų valdymo planą.

3. T v i r t i n u Šiaulių kultūros centro darbuotojų Civilinės saugos mokymo tvarką ir į s a k a u laikyti negaliojančia 2018 m. liepos 30 d. įsakymu Nr. VĮ-54-(1.1.) patvirtintą Šiaulių kultūros centro darbuotojų Civilinės saugos mokymo tvarką.

4. T v i r t i n u Šiaulių kultūros centro darbuotojų Civilinės saugos mokymo programa 2020 metams

5. T v i r t i n u Gesintuvų užpildymo grafikas 2020–2022 metams.

6. S u d a r a u Civilinės saugos, gaisrinės saugos mokymų ir pratybų rengimo grupę: vadovas – direktoriaus pavaduotoja bendriesiems reikalams Ieva Grinienė; nariai: Bendrojo skyriaus vedėjas Lukas Šakys; Rėkyvos skyriaus kultūrinių renginių organizatorė Erika Noviková.

7. N u r o d a u Mokymų ir pratybų rengimo grupei iki 2020 m. gruodžio 18 d. organizuoti darbuotojų civilinės saugos, gaisrinės saugos mokymus ir civilinės saugos stalo pratybas tema „Gaisras“

8. Į p a r e i g o j u Komunikacijos skyriaus kultūrinės veiklos koordinatorę Jurgą Sokieneį pildyti Asmeninių apsaugos priemonių apskaitos žiniaraščius ir vesti žiniaraščių registracijos žurnalą.

Direktorė

Deimantė Bačiulė

Turinys

Turinys	4
1 BENDROSIOS NUOSTATOS	5
1.1 Ekstremaliųjų situacijų valdymo plano derinimas	5
1.2 Šiaulių kultūros centro apibūdinimas	6
1.3 Šiame plane vartojamos sąvokos.....	7
2 GRESIANTYS ĮVYKIAI	7
2.1 Galimi pavojai, atlikus galimų pavojų ir ekstremaliųjų situacijų rizikos analizę.....	8
2.2 Prognozuojami įvykiai	8
3 PERSPĖJIMO IR INFORMA VIMO APIE GRESIANTĮ AR SUSIDARIUSĮ ĮVYKĮ ORGANIZAVIMAS	9
4 KEITIMOSI INFORMACIJA APIE ĮVYKĮ TVARKA.....	10
5 DARBUOTOJŲ IR LANKYTOJŲ APSAUGA GRESIANT AR SUSIDARIUS EKSTREMALIAM ĮVYKIUI	10
5.1 Evakavimo organizavimas	10
5.2 Veiksmai Centro darbuotojų ir lankytojų evakavimo ir pasiruošimo jam metu.....	11
5.3 Evakuotų darbuotojų grįžimas	12
5.4 Kolektyvinės apsaugos statiniai ir individualios apsauginės priemonės.....	12
5.5 Pirmosios pagalbos teikimo darbuotojams, nukentėjusiems įvykio metu, organizavimas.....	13
6 GRESIANČIŲ AR ĮVYKUSIŲ ĮVYKIŲ LIKVIDAVIMO IR JŲ PADARINIŲ ŠALINIMO, GELBĖJIMO DARBŲ ORGANIZAVIMAS IR KOORDINAVIMAS.....	13
6.1 Veiksmai kilus labai didelio rizikos lygio pavojams.....	13
6.1.1 Žmonių ypač pavojingų užkrečiamųjų ligų pasireiškimas ir (ar) pavojingų užkrečiamųjų ligų išplitimas (epidemijos ir (ar) pandemijos)	13
6.2 Veiksmai kilus didelio rizikos lygio pavojams	14
6.2.1 Radioaktyvus aplinkos užteršimas	14
7 AVARIJOS PASEKMIŲ LIKVIDAVIMAS IR VEIKLOS ATNAUJINIMAS.....	14
PRIEDAI	16

1 BENDROSIOS NUOSTATOS

1.1 Ekstremaliųjų situacijų valdymo plano derinimas

Šiaulių miesto savivaldybės administracijos direktorius

Šiaulių Priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos valdybos viršininkas

Veiklos esant ekstremalioms situacijoms plano tikslas organizuoti ir vykdyti ekstremalių įvykių likvidavimą ir/ar jų šalinimą.

1.2 Šiaulių kultūros centro apibūdinimas

Šiaulių kultūros centras (toliau – Centras) pagrindinę veiklą vykdo pastate Aušros al. 31, Šiauliai. Centro padalinys – Rėkyvos kultūros namai – įsikūręs Energetikų g. 7, Šiauliai.

1 lentelė. Trumpa įstaigos informacija

Įstaigos pavadinimas	Šiaulių kultūros centras
Įstaigos kodas	302296711
Adresas	Registracijos adresas – Aušros al. 31 LT-76300 Šiauliai, Buveinės adresas – Aušros al. 29 LT-76300 Šiauliai
Įstaigos pavaldumas	Šiaulių miesto savivaldybė
Įstaigos vadovas	Direktorė Deimantė Bačiulė.
Telefono Nr.	+370 41 52 41 63
El. p.	info@siauliukc.lt
Veiklos rūšis, kodas	kita leidyba (58.19); kino filmų rodymas (59.14); viešųjų ryšių ir komunikacijos veikla (70.21); reklama (73.1); nuosavo arba nuomojamo nekilnojamojo turto nuoma ir eksploatavimas (68.20); fotografavimo veikla (74.20); muzikos instrumentų, teatro dekoracijų ir kostiumų nuoma (77.29.30); kitas mokymas (85.5); kultūrinis švietimas (85.52); kitas, niekur nepriskirtas, švietimas (85.59); posėdžių ir verslo renginių organizavimas (82.30); kūrybinė, meninė ir pramoginė organizavimo veikla (90.0); scenos pastatymų veikla (90.01); scenos pastatymams būdingų paslaugų veikla (90.02); menine kūryba (90.03); meno įrenginių eksploatavimo veikla (90.04); pramogų ir poilsio organizavimo veikla (93.2); kita pramogų ir laisvalaikio organizavimo veikla (93.29); profesinių narystės organizacijų veikla (94.12); garso įrašymas ir muzikos įrašų leidyba (59.20).
Pastato plotas	5419,85 m ²
Darbuotojų skaičius	65
Įstaigos darbo laikas	Darbo dienomis nuo 7.00 val. iki 18.00 val.
Naudojamos ir sandėliuojamos pavojingos medžiagos	Nėra. Įstaigos buitiniams reikmėms naudojamos cheminės valymo bei dezinfekavimo priemonės.
Struktūriniai padaliniai	Rėkyvos kultūros namai, Energetikų g.7, LT-79238 Šiauliai. Pastatas perduotas Centrai patikėjimo teise. Patalpų plotas 700,86 m ² . Iš jų 94,71 m ² suteiktos pagal panaudą Šiaulių miesto savivaldybės viešajai bibliotekai
Turimos gaisrų gesinimo	Gesintuvai Centre – 80 vnt., Rėkyvos kultūros namuose – 5,

priemonės Gesintuvai:	tarnybiniame automobilyje – 1, Centre įrengtos 47 gaisro gesinimo žarnos Gesintuvų išdėstymas pateikiamas evakavimo planuose.
Elektros energiją įstaigai tiekia	AB „Energijos skirstymo operatorius“
Geriamą vandenį įstaigai tiekia	UAB „Šiaulių vandenys“
Kanalizacija	UAB „Šiaulių vandenys“
Patalpų šildymas	AB „Šiaulių energija“
Laidinis telefonas	UAB „Baltnetos komunikacijos“
Interneto tiekėjas	UAB „Telia“

1.3 Šiame plane vartojamos sąvokos

Civilinė sauga – civilinė krašto apsaugos funkcija, apimanti valstybės institucijų, savivaldybių vykdomųjų institucijų, visų ūkio subjektų bei gyventojų pasirengimą ekstremaliai situacijai ir veiksmus jai susidarius, visų valstybės išteklių panaudojimą gyventojams išgyventi, šalies ūkio gyvybingumui palaikyti, turtui ir aplinkai nuo susidariusios ekstremalios situacijos poveikio apsaugoti, aktyviai šiuose procesuose dalyvaujant piliečiams;

Ekstremalioji situacija – dėl ekstremaliojo įvykio susidariusi padėtis, kuri gali sukelti staigų didelį pavojų gyventojų gyvybei ar sveikatai, turtui, aplinkai arba gyventojų žūtį, sužalojimą ar padaryti kitą žalą;

Ekstremalusis įvykis – nustatytus kriterijus atitinkantis, pasiekęs ar viršijęs gamtinis, techninis, ekologinis ar socialinis įvykis, kuris kelia pavojų gyventojų gyvybei ar sveikatai, jų socialinėms sąlygoms, turtui ir (ar) aplinkai;

Avarija – netikėtas įvykis, sukėlęs sprogimą gaisrą, statinių visišką ar dalinį sugriovimą technologinio proceso nuostolingą sutrikimą sunkų grupinį nelaimingą atsitikimą pavojingų medžiagų išsiveržimą į aplinką, kai padaroma žala žmonėms ar aplinkai įvykio vietoje ar už jo ribų;

Gelbėjimo darbai – judėjimo maršrutų ir darbų vietos žvalgyba; gaisrų ribojimas ir gesinimas judėjimo maršrutuose ir darbų ruožuose; nukentėjusiųjų paieška, pirmosios medicinos pagalbos suteikimas nukentėjusiems, asmenims bei jų gabenimas į gydymo įstaigas; gyventojų perkėlimas iš pavojingų rajonų į nepavojingus.

Darbuotojų ir lankytojų evakavimas – organizuotas gyventojų (darbuotojų ir lankytojų) iškeldinimai iš teritorijų; kuriose pavojinga, suteikiant jiems stacionarines arba laikinas gyvenamąsias patalpas;

Pavojingoji medžiaga – medžiaga (arba medžiagų mišinys), kuri dėl savo cheminių, fizinių arba toksinių savybių pati arba jungdamasi su kitomis medžiagomis kelia pavojų žmonių gyvybei, sveikatai arba aplinkai.

2 GRESIANTYS ĮVYKIAI

Ekstremalieji įvykiai, kurie galėtų sukelti Centro ekstremaliąsias situacijas:

- gamtinio pobūdžio – geologinis ir hidrometeorologinis (stichiniai, katastrofiniai meteorologiniai ir stichiniai, katastrofiniai hidrologiniai) reiškinys, įvykis, susijęs su ledo lytimi, ledų sangrūdomis, ledo laukais, žmonių ligomis, vabzdžių antplūdis, augalų ligos ir kenkėjai, žuvų dusimas, laukinių žvėrių ir paukščių badas;

- techninio pobūdžio – transporto įvykiai, susiję su automobilių kelių eismu ir įvykiais vežant pavojingą krovinį, įvykis pramonėje, energetikos sistemoje, hidrotechnikos statinio, komunalinių sistemų avarija ir ryšių paslaugų teikimo vartotojams sutrikimas;

- ekologinio pobūdžio – aplinkos oro ir vandens užterštumas, dirvožemio grunto užterštumas arba kitoks jam padarytas poveikis, tarša branduolinėmis ir (ar) radioaktyviosioms medžiagomis ar naftos produktais;

- socialinio pobūdžio – nevaldoma žmonių minia (grupė), įvykis pasienio ruože, įvykis susijęs su nusikalstama ir teroristine veikla, diversija;

- kiti ekstremalieji įvykiai – žmonių sveikatos sutrikimai, panika, traumos, mirties atvejai dėl užsikrėtimo, apsinuodijimai ar fizinio poveikio, gaisro keliamas pavojus, užsidegimo ar degimo grėsmė, pavojingas radinys, pavojus sunaikinti kultūros vertybę ar kultūros vertybės sunaikinimas, ar kitas neaprašytas įvykis, dėl kurio gali susidaryti arba susidaro ekstremalioji situacija

2.1 Galimi pavojai, atlikus galimų pavojų ir ekstremaliųjų situacijų rizikos analizę

Šiaulių kultūros centro galimų pavojų ir ekstremaliųjų įvykių rizikos analizė (toliau – rizikos analizė) parengta vadovaujantis Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos direktoriaus 2011 m. birželio 2 d. įsakymu Nr. 1-189 patvirtintomis metodinėmis rekomendacijomis. Pavojai, galintys kilti Centro teritorijoje, nustatyti remiantis statistiniais, istoriniais duomenimis, specialistų vertinimais, patirtimi, analizuojamos aplinkos apžiūra, įvykių modeliavimu, Šiaulių miesto savivaldybės galimų pavojų ir ekstremaliųjų situacijų rizikos analizė.

Remiantis Centre atliktų galimų pavojų ir ekstremaliųjų situacijų rizikos analize (5 priedas) galima išvardinti šiuos galimus pavojus ir ekstremalias situacijas:

3 lentelė. Galimų pavojų sąrašas prioriteto tvarka pagal jų rizikos lygį

Eil. Nr.	Pavojaus pavadinimas	Rizikos (R) dydis balais
1	2	7
Labai didelė rizika		
1.	Žmonių ypač pavojingų užkrečiamųjų ligų pasireiškimas ir (ar) pavojingų užkrečiamųjų ligų išplitimas (epidemijos ir (ar) pandemijos)	50 balų
Didelė rizika		
2.	Radioaktyvus aplinkos užteršimas	30 balų
Vidutinė rizika		
3.	Vandens tiekimo ir nuotekų šalinimo sutrikimai	20 balų vidutinė
4.	Elektros energijos tiekimo sutrikimai ir avarijos vidiniuose elektros instaliacijose ar įrenginiuose	20 balų vidutinė
5.	Nevaldoma panika ir spūstis	20 balų vidutinė
6.	Gaisras patalpose ir pastato gaisras	18 balų vidutinė
7.	Stichiniai meteorologiniai reiškiniai	18 balų vidutinė
Priimtina rizika		
8.	Šilumos energijos tiekimo sutrikimai ir (ar) avarijos magistraliniuose arba vidiniuose šilumos tiekimo sistemos tinkluose ar įrenginiuose	15 balų priimtina

Tik vienam analizuotam galimam pavojui nustatytas priimtinas bendros rizikos lygis. Pavojų, kuriems priskirtas didelis bendros rizikos lygis, atvejais Centro darbuotojų veiksmams aprašomi šiame ekstremaliųjų situacijų valdymo plane.

2.2 Prognozuojami įvykiai

Žmonių ypač pavojingų užkrečiamųjų ligų pasireiškimas ir (ar) pavojingų užkrečiamųjų ligų išplitimas (epidemijos ir (ar) pandemijos). Išplitus įvairioms pavojingoms užkrečiamoms ligoms ir susirgus Centro darbuotojams sutriktų Centro darbas vietoje, reikėtų

organizuoti darbą nuotoliniu būdu, užtikrinti darbuotojams darbo priemones. Dėl ligų protrūkio ir baimės susirgti sumažėtų ar visai neliktų renginių lankytojų. Sumažėtų ar būtų visai prarastos Centro uždirbamos pajamos iš patalpų nuomos. Galimi žmonių mirties atvejai.

Radioaktyvus aplinkos užteršimas. Nors branduolinės avarijos įvyksta retai, tačiau tokia rizika išaugs Baltarusijai atidarius Astravo atominę elektrinę. Branduolinės avarijos gali įvykti ne tik dėl įrangos gedimo, žmonių padarytų klaidų, bet ir dėl didelių stichinių gamtos nelaimių – žemės drebėjimo, cunamio. Daug dažnesnės yra radiologinės avarijos. Jos įvyksta pažeidžiant darbo su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais technologijos procesus ar dėl kitų priežasčių.

3 PERSPĖJIMO IR INFORMAVIMO APIE GRESIANTĮ AR SUSIDARIUSĮ ĮVYKĮ ORGANIZAVIMAS

Perspėjimo ir informavimo tikslas – perspėti darbuotojus apie ekstremalią situaciją ar ekstremalų įvykį, informuoti apie galimus padarinius bei pateikti savisaugos rekomendacijas.

Centro direktorius:

- Vadovaudamasis ekstremalių situacijų valdymo planu ir atsižvelgdamas į avarijos pobūdį, mastą bei galimą poveikį žmonių gyvybei ir sveikatai, nedelsiant perspėja darbuotojus.

- Perspėjimas vykdomas panaudojant vietinę perspėjimo sistemą, garsinius signalus, veikiančias ryšių priemones.

- Augant grėsmei ar plečiantis nelaimės mastams, apie vykdomą darbuotojų perspėjimą ir jo priežastį pranešama Šiaulių miesto savivaldybės administracijos direktoriui, kreipiamasi į jį dėl savivaldybės perspėjimo sistemos panaudojimo.

Direktoriaus pavaduotojas bendriesiems reikalams

- Įvertina susidariusią ekstremalią situaciją, jos pavojingumo laipsnį darbuotojams, turtui ir aplinkai.

- Perspėja ir informuoja darbuotojus apie susidariusią ekstremalią situaciją ir būtinus veiksmus.

- Praneša Bendrajam pagalbos centrui apie susidariusią ekstremalią situaciją.

Numatomos perspėjimo ir informavimo priemonės:

- Darbuotojai, esantys įstaigoje, įvykus nelaimei informuojami, telefono aparatais (laidiniais ir mobiliais), žodiniu perspėjimu bei kai kuriais atvejais – elektroniniu paštu.

- Direktorius informuojamas telefonu arba žodiniu pranešimu.

- Rėkyvos kultūros namuose darbuotojai ir lankytojai apie pavojų informuojami įjungus priešgaisrinę sireną.

- Ant Rėkyvos kultūros namų pastato įrengtos elektroninio tono ir balso sirenos.

- Gresiant ar susidarius įvykiui, palaikomas ryšys tarp civilinės saugos sistemos subjektų turimomis ryšio priemonėmis per viešuosius ir (ar) žinybinius ryšio tinklus, o jų gedimo atveju – per pasiuntinius.

- Visi atsakingi už civilinę saugą privalo užtikrinti operatyvų ir nenutrūkstamą informacijos perdavimą ir priėmimą jų turimomis techninėmis elektroninio ryšio priemonėmis.

- Šiaulių miesto savivaldybės ekstremaliųjų situacijų operacijų centro narių kontaktiniai duomenys ir ekstremalių situacijų komisijos kontaktiniai duomenys pateikti 3 priede.

Siekiant paprastinti ir paspartinti pranešimo apie susidariusias ekstremalias situacijas perdavimą, Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos direktoriaus 2015 m. rugpjūčio 27 d. įsakymu Nr. 1-244 „Dėl civilinės saugos signalų ir jų panaudojimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ patvirtino civilinės saugos signalus. Visų darbuotojų pareiga – gerai juos žinoti ir mokėti veikti išgirdus atitinkamą signalą. Civilinės saugos signalai pateikiami 4 priede.

4 KEITIMOSI INFORMACIJA APIE ĮVYKĮ TVARKA

Už informacijos apie gresiantį arba susidariusį įvykį priėmimą ir perdavimą yra atsakingas Centro direktorius. Apie įvykusį įvykį ar gresiantį pavojų direktorius informuoja Šiaulių savivaldybės administracijos direktorių tel. 8 41 596 200 ir paskambina bendruoju pagalbos telefonu 112.

Skambinat Bendrajam pagalbos centrui telefonu 112 pateikiami šie duomenys:

- trumpas įvykio apibūdinimas (laikas, adresas, informacijos šaltinis, priežastys, prognozė), priimti sprendimai, planuojami ar atlikti pirminiai veiksmai;

- esami pavojai darbuotojų ir lankytojų bei gyventojų gyvybei ar sveikatai;

- perdavusio informaciją pareigos, vardas, pavardė, telefonų numeriai. Siekiant įvykio metu kuo greičiau pranešti apie įvykį Bendrajam pagalbos centrui telefonu 112, būtina vadovautis šiais principais: - pasirinkti saugią vietą;

- sulaukti, kol operatorius/dispečeris atsakys į skambutį, būti kantriam. Nenutraukti pradėto skambučio, nes kiekvienas pakartotas skambuti bus laikomas nauju ir bus nukeltas į skambučių eilės pabaigą, todėl prisiskambinimo laikas prailgės;

- trumpai ir aiškiai atsakyti į visus operatoriaus/dispečerio užduotus klausimus. Tikslūs ir aiškūs atsakymai į užduotus klausimus yra būtini ir padeda operatoriui/dispečeriui tiksliau nustatyti teiktinos skubios pagalbos poreikį;

- laikytis operatoriaus/dispečerio patarimų;

- nepadėti ragelio, kol operatorius pasakys, kad pokalbį galima baigti;

- baigus pokalbį pasistengti neužimti telefono linijos iš kurios skambinta, jei tai nėra būtina.

Operatoriui/dispečeriui gali prireikti susisiekti ir paprašyti papildomos informacijos apie situaciją arba gali pateikti papildomos informacijos. Bendrasis pagalbos centras, gavęs informaciją apie įvykį, informuoja atitinkamas institucijas.

Šiaulių miesto savivaldybės ekstremalių situacijų komisijos narių kontaktiniai duomenys pateikiami 3 priede.

5 DARBUOTOJŲ IR LANKYTOJŲ APSAUGA GRESIANT AR SUSIDARIUS EKSTREMALIAM ĮVYKIUI

5.1 Evakavimo organizavimas

Gresiant ar susidarius ekstremaliajai situacijai arba karo padėties atveju Lietuvos Respublikos Vyriausybei paskelbus gyventojų evakavimą, atsižvelgdami į ekstremaliosios situacijos, karo veiksmų sukeltą pavojų gyventojų gyvybei ar sveikatai, sprendimą evakuoti gyventojus priima:

- kai gyventojai evakuojami iš vienos savivaldybės teritorijos į kitos (negrėtimos) savivaldybės teritoriją;

- savivaldybės administracijos direktorius – dėl gyventojų evakavimo iš savivaldybės teritorijos;

- Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos – dėl savivaldybės, į kurios teritoriją turi būti evakuojami gyventojai;

- kai gyventojai evakuojami į gretimos savivaldybės teritoriją – savivaldybės, iš kurios teritorijos evakuojami gyventojai, administracijos direktorius;

- kai gyventojai evakuojami vienos savivaldybės teritorijoje – savivaldybės administracijos direktorius.

Paskelbus karo padėtį, sprendimas evakuotis vykdomas tik gavus karo komendanto leidimą.

Jeigu karo padėties atveju savivaldybės teritorijoje, iš kurios ar į kurią ketinama evakuoti gyventojus, Lietuvos Respublikos Seimas sustabdo savivaldybių institucijų įgaliojimus arba jos negali veikti, sprendimus evakuotis priima karo komendantas.

Sprendimas evakuotis gyventojams yra privalomas vykdyti.

Sprendimą dėl gyventojų grįžimo į gyvenamąsias vietas, nustačius, kad ekstremaliosios situacijos ar karo veiksmų sukkelto pavojaus gyventojų gyvybei ar sveikatai nebėra, priima:

- kai gyventojai buvo evakuoti į kitos savivaldybės teritoriją, – savivaldybės, į kurios teritoriją gražinami gyventojai, administracijos direktorius;

- kai gyventojai buvo evakuoti vienos savivaldybės teritorijoje, – savivaldybės administracijos direktorius;

Esant paskelbtai karo padėčiai – karo komendantas.

Organizuotam gyventojų grįžimui į nuolatines gyvenamąsias vietas vadovauja savivaldybės, į kurios teritoriją gražinami gyventojai, Savivaldybės Ekstremaliųjų situacijų komisija.

Atskirais atvejais, kai aplinkybės reikalauja darbuotojus ir lankytojus evakuoti skubiai (išminavimo darbai, gaisras, pavojingų medžiagų išsiveržimas ir pan.), sprendimą evakuotis priima Šiaulių apskrities Priešgaisrinė gelbėjimo valdyba, Šiaulių miesto Vyriausiasis policijos komisariatas, VšĮ Šiaulių greitosios medicinos pagalbos stotis.

Atsižvelgdamas į aplinkos apsaugos, visuomenės sveikatos bei kitų Savivaldybės įstaigų pasiūlymus ir gyventojų saugos kriterijus, sprendimą dėl evakuotųjų grįžimo į Centrą priima direktorius, išplitus už Centro ribų – Šiaulių miesto savivaldybės administracijos direktorius.

Atskirais atvejais, kai aplinkybės reikalavo darbuotojus ir lankytojus iškeldinti skubiai, sprendimą dėl evakuotųjų grįžimo į nuolatines gyvenamąsias ar darbo vietas gali priimti priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo tarnybos, policijos pareigūnai, atsižvelgdami į aplinkos apsaugos, visuomenės sveikatos bei kitų tarnybų pasiūlymus.

5.2 Veiksmai Centro darbuotojų ir lankytojų evakavimo ir pasiruošimo jam metu

Centro darbuotojų ir lankytojų evakavimas vykdomas įvykus įvykiui ir kitais atvejais, kai darbuotojų, lankytojų būvimas Centro patalpose gali sukelti grėsmę jų sveikatai ir gyvybei.

Vienas iš pagrindinių evakuacijos tikslų – nesukelti panikos ir užtikrinti sklandų darbuotojų, lankytojų srautų pasiskirstymą evakuacijos keliais, nukreipiant juos ties pagrindiniais evakuaciniais išėjimais. Šią užduotį įgyvendina Centro direktoriaus pavaduotojas bendriesiems reikalams. Operatyviam darbui pasinaudojant mobiliomis ryšio priemonėmis ar garsinėmis informavimo sistemomis įdiegtomis pastate.

Atsižvelgiant į įvykio sukeltą pavojų darbuotojų ir lankytojų gyvybei ar sveikatai, galima jos plitimo kryptį, pasirenkamas evakavimo maršrutas (evakavimo kryptis pasirenkama statmenai vėjo kryptčiai).

Siekiant išvengti spūsčių pirmiausia evakuojami pirmame aukšte esantys darbuotojai ir lankytojai, toliau – antrame. Rūsyje esantys darbuotojai ir lankytojai, jei yra galimybė evakuojami per tiesiai į lauką vedantį išėjimą, jei šis išėjimas yra blokuojamas ar negalimas, jie evakuojami per pagrindinį pastato išėjimą.

Esant šaltajam metų laikui darbuotojai ir lankytojai gali būti evakuojami į saugias patalpas.

Evakavimui Centre vadovauja direktoriaus pavaduotojas bendriesiems reikalams, padaliniuose – skyriaus vedėjas.

Budintis darbuotojas iškviečia specialiąsias tarnybas ir patitinka jas atvykstant, nurodo įvykio vietą.

Darbuotojai privalo nesudaryti spūsties laiptinėse ir tarpduriuose.

Darbuotojas, evakuacijos metu paskirtas atsakingu už pastato dalies evakavimą, išeidamas patikrina patalpas ir įsitikina, kad patalpose neliko darbuotojų ar lankytojų.

Už evakuaciją atsakingas darbuotojas apie evakuotus darbuotojus, lankytojus ir (jeigu yra) apie likusius pastate, informuoja Centro direktoriaus pavaduotoją bendriesiems reikalams.

Atvykus specialiosioms pajėgoms, Centro direktoriaus pavaduotojas bendriesiems reikalams informuoja gelbėjimo darbų vadovą apie evakuotų darbuotojų, lankytojų skaičių ir (jeigu yra) likusius pastate.

Kol atvyks specialiųjų tarnybų darbuotojai direktoriaus pavaduotojas bendriesiems reikalams užtikrina viešąją tvarką evakuotųjų susitelkimo, įsodinimo į transportą, išlaipinimo ir laikinojo apgyvendinimo vietose, evakavimo maršrutuose, tvarko evakuotųjų darbuotojų ir lankytojų apskaitą – pildo Šiaulių kultūros centro evakuojamųjų darbuotojų ir lankytojų suvestinę (6 priedas).

Darbuotojų ir lankytojų evakavimas vykdomas naudojant Centrai bei fiziniams ir juridiniams asmenims priklausantį transportą ir pėsčiomis.

Evakuacijos metu kiekvienas darbuotojas, lankytojas turi:

- išlikti ramus, nepasiduoti panikai, mąstyti ir veikti pagal situaciją;
- vykdyti visus direktoriaus ir pavaduotojo bendriesiems reikalams ir kitų darbuotojų, paskirtų atsakingais už evakuaciją, nurodymus;
- jei įmanoma, patalpinti vertybes, duomenų nešėjus ir dokumentus į jiems skirtas saugias vietas, užrakinti patalpas;
- (pagal galimybes) paimti dokumentus ir kitus vertingus Centro daiktus, pasiimti savo asmeninius daiktus ir išeiti iš pastato;
- palikti pastatą ar jo dalį artimiausiu evakuacijos keliu, vadovaujantis aukštuose esančiomis evakuacijos schemomis, ženklais ir nuorodomis;
- visus aukščiau išvardytus veiksmus darbuotojai ir lankytojai privalo atlikti kuo greičiau.

Jei evakuacijos keliai (praėjimai, laiptinės, koridoriai) yra uždūmyti ar skendi liepsnose:

- likti patalpoje ir uždaryti (bet neužrakinti) duris;
- jeigu yra galimybė, duoti ženklą pro langą, šaukiant, mojuojant arba kitaip stengiantis atkreipti į save dėmesį;
- laukti pagalbos.

Centras veiklą vydo III aukštų pastate. Evakuacijai skirtos trys liptinės, iš kurių išėjimas veda tiesiai į lauką. Galima evakuotis per pagrindinį išėjimą. Iš rūsio evakuotis galima tiesiai į lauką. Evakuaciniai keliai tvarkingi ir laisvi. Visuose įstaigos aukštuose gerai matomoje vietoje kabo evakuacijos planai.

Rėkyvos kultūros namuose saugus, tvarkingas ir laisvas evakuacinis išėjimas pirmame aukšte per laisvus koridorius, vestibulį ir paradines duris bei duris vedančias iš laiptinės tiesiai į lauką. Atsarginis išėjimas – per pastato kairiajame šone esantį išėjimą. Iš antro aukšto evakuojamasi laiptinėmis, esančiomis pastato abiejose šonuose, patekus į pirmo aukšto vestibulį – per paradines duris. Atsarginis išėjimas – evakuacijos laiptais įrengtais ant pastato šono. Ant evakuacinių išėjimų durų yra žalios spalvos, elektrai dingus šviečiantys, nurodomieji ženklai „Išėjimas“, rodantys išėjimo kryptį. Visuose įstaigos aukštuose gerai matomoje vietoje kabo evakuacijos planai.

Centro Evakuacijos planai pateikti 8 priede.

5.3 Evakuotųjų darbuotojų grįžimas

Sprendimą dėl evakuotųjų grįžimo į nuolatinės gyvenamąsias vietas priima savivaldybės ekstremalių situacijų komisijos (toliau – ESK) vadovas. Šis sprendimas perduodamas Centro direktoriui. Darbuotojų grįžimą koordinuoja Centro direktorius.

5.4 Kolektyvinės apsaugos statiniai ir individualios apsauginės priemonės

Kolektyvinės apsaugos statiniai žymimi specialiu ženklu. Ženklas yra lygiakraštis mėlynas trikampis oranžinio fono kvadrato, apibrėžtame mėlynos spalvos rėmeliu. Ženklas tvirtinamas virš įėjimo į kolektyvinės apsaugos statinį ir (ar) išėjimo iš šio statinio durų. Nesant galimybės ženklo tvirtinti virš durų, jis tvirtinamas ant durų.

Kolektyvinėms apsaugos priemonėms priskiriamos įvairių tipų slėptuvės, apsaugai pritaikytos patalpos, rūšiai, kitos požeminės erdvės (garažai ir kt.). Centre slėptuvių nėra. Įvedus šalyje arba jos dalyje visišką civilinės saugos ir gelbėjimo sistemos parengtį, darbuotojams ir

lankytojams apsaugoti įrengiamos laikinosios slėptuvės. Vienam gyventojui skiriama 1,5 kv. m patalpos ploto.

Darbuotojai ir lankytojai, gavę pranešimą apie iškilusią grėsmę ir apie būtinumą pasitraukti į saugias vietas, neturintys saugios vietos ar galimybės evakuotis nurodyta kryptimi, turi eiti į artimiausius kolektyvinės apsaugos statinius. Sugaištas laikas, iki artimiausio kolektyvinės apsaugos statinio einant pėsčiomis, mieste neturėtų viršyti 5–7 minučių.

Šiaulių miesto savivaldybės kolektyvinės apsaugos statinių poreikio sąrašas pridedamas 7 priede.

Didelių pramoninių avarijų ar kitų nelaimių atvejais darbuotojams ir lankytojams apsaugoti yra naudojamos individualiosios apsaugos priemonės. Šių priemonių paskirtis – apsaugoti darbuotojus ir lankytojus nuo radioaktyviųjų, cheminių medžiagų, kad jos nepatektų į kvėpavimo takus ir ant odos. Atsakingas gimnazijos darbuotojas teikia rekomendacijas, kaip apsisaugoti ir pasigaminti savadarbes asmenines apsaugos priemones, ruošia ir išdalina vatos-marlės kaukes.

5.5 Pirmosios pagalbos teikimo darbuotojams, nukentėjusiems įvykio metu, organizavimas

Gresiant ar susidarius ekstremaliam įvykiui, pirmąją, skubiąją medicinos pagalbą teikia turintys pirmosios pagalbos kursus išklausę Centro darbuotojai. Vėliau medicininę pagalbą teikia atvykę medikai.

6 GRESIANČIŲ AR ĮVYKUSIŲ ĮVYKIŲ LIKVIDAVIMO IR JŲ PADARINIŲ ŠALINIMO, GELBĖJIMO DARBŲ ORGANIZAVIMAS IR KOORDINAVIMAS

6.1 Veiksmai kilus labai didelio rizikos lygio pavojams

6.1.1 Žmonių ypač pavojingų užkrečiamųjų ligų pasireiškimas ir (ar) pavojingų užkrečiamųjų ligų išplitimas (epidemijos ir (ar) pandemijos)

Pavojingų užkrečiamų ligų pavojus gali kilti panaudojus biologinį ginklą, kilus epidemijoms. Prie pavojingų užkrečiamų ligų priskiriamos: maras, cholera, beždžionių raupai, gelltonoji karštligė, virusinės hemoraginės karštligės, Marburgo, Ebola, Lassa, Covid virusinės ligos.

Gavus pranešimą apie šio pavojaus paplitimą būtina nedelsiant naudoti asmens apsaugos priemones.

Ligai plintant žaibiškai ir savivaldybės ESK davus nurodymą, darbuotojai ir įstaigos lankytojai nedelsiant evakuojami savivaldybės ESK rekomenduotais maršrutais. Siekiant išvengti ligų platinimo evakuacija gali būti vykdoma priverstiniu būdu, t.y. be teisės asmeniui rinktis evakavimosi būdus.

Jei Centro veikla dėl epidemijos ar pandemijos nėra sustabdyta, į Centro patalpas negali būti įleidžiami darbuotojai ir lankytojai, kuriems pasireiškia bent vienas ligos simptomas. Jei pavojingų užkrečiamų ligų simptomai lankytojui nustatomi jam esant Centre, būtina imtis visų galimų priemonių apsaugoti aplinkinius nuo galimo užkrėtimo pavojaus. Lankytojas negali būti išleidžiamas iš kabineto, Centro personalas, kuris buvo kontakte su užkrėstuoju taip pat privalo būti izoliuotas. Apie nustatytą pavojingos užkrečiamos ligos atvejį nedelsiant informuojamas Visuomenės sveikatos centras, laikomasi kitų vyriausybės ar savivaldybės ESK nurodymų. Ligonis gali būti pervežtas į reikiamą gydymo įstaigą tik specialiu greitosios medicininės pagalbos transportu. Patalpos kuriose ligonis buvo ar galimai buvo, privalo būti nedelsiant dezinfekuojamos. Visi lankytojai sergančiojo buvimo Centre metu galėję turėti tiesioginį ar netiesioginį kontaktą privalo būti stebimi dėl užkrečiamos ligos paplitimo galimybės. Darbuotojai, turėję kontaktą su sergančiuoju, privalo taikyti saviizoliaciją ir stebėti savo sveikatą vyriausybės ar savivaldybės ESK nustatytą laiką. Darbuotojui paskiriamas nuotolinis darbas iš namų. Aprūpinama darbo priemonėmis. Pasireiškus ligos simptomams, darbuotojas privalo kreiptis į gydymo įstaigą. Informacija apie galimą užkrėtimo pavojų privalo būti paskelbta viešai, kad asmenys nurodytu laiku

buvę Centre ir iš jos išvykę iki pavojaus paskelbimo, ir galėję turėti kontaktą su sergančiuoju, nedelsiant kreiptųsi į gydymo įstaigą dėl ligos profilaktikos.

Jei Centro veikla dėl epidemijos ar pandemijos yra sustabdyta, darbuotojams paskiriamas nuotolinis darbas, užtikrinamos darbo priemonės. Darbuotojams, kurių darbas negali būti vykdomas nuotoliniu būdu, siūlomos prastovos.

6.2 Veiksmai kilus didelio rizikos lygio pavojams

6.2.1 Radioaktyvus aplinkos užteršimas

Radioaktyvus aplinkos užteršimas – tai įvykis, kai, eksploatuojant įrenginius ar šaltinius, dėl įvairių priežasčių galima nenumatyta žmonių apšvita, viršijanti didžiausias jonizuojančios spinduliuotės (radiacijos) leistinas apšvitos dozes, bei aplinkos užteršimas radioaktyviomis medžiagomis. Apie įvyki informaciją perduoda radijas, televizija, informuoja ir Šiaulių miesto savivaldybės administracija;

Centro veiksmai gavus informaciją apie branduolinę avariją:

- Centro direktoriaus įsakymu nutraukiami darbai, vykstantys renginiai.
- Nesant galimybės laiku patekti į kolektyvinės apsaugos patalpą ar statinį, slėpimuisi reikia pritaikomos esamos patalpos. Geriausiai tam tinka pastatų rūšiai, pusrūšiai ar kitos lengvai užsandarinamos patalpos.

- Darbuotojai ir lankytojai, lieka uždaroje patalpoje, o esantys lauke, eina į vidų.

- Išjungiama vėdinimo sistema, uždaromi langai, orlaidės, dūmtraukių sklendės, uždengiamos vėdinimo angos, patikrinama, ar nėra plyšių, sandarinami langai ir duris.

- Be būtino reikalo neinama į lauką, prireikus išeiti, saugomi kvėpavimo takai: užsidengiamas veidas vienkartinė kauke, nosine ar rankšluosčiu.

- Ruošiamasi galimam evakavimui.

- Apsaugomi maisto produktai ir geriamas vanduo. Jei yra galimybė pasirūpinama vandens ir maisto atsargomis,

- Nepasiduodama panikai.

- Laukiama tolesnių nurodymų įsijungus Lietuvos nacionalinio radijo ar televizijos programą.

- Kai prognozuojama, jog į aplinką pateks radioaktyviojo jodo, kuris kartu su kitais radionuklidais pasklinda tik branduolinės avarijos atominėje elektrinėje metu, taikoma jodo profilaktika skyd liaukės apsaugai. Jodo profilaktika taikoma prieš 6 valandas iki žmogui patenkant į aplinką, kurioje yra jodo radionuklidų, ir yra veiksmingiausia likus dviem valandoms iki kontakto su jodo radionuklidais. Jodo profilaktiką organizuoja bei vykdo savivaldybės. Vadovaudamosi Sveikatos apsaugos ministerijos rekomendacijomis

7 AVARIJOS PASEKMIŲ LIKVIDAVIMAS IR VEIKLOS ATNAUJINIMAS

Atsižvelgiant į poveikio mastą, vykdomi avarijos pasekmių likvidavimo darbai. Centras uždaromas, nutraukiant jo veiklą, organizuojamas sanitarinis švarinimas.

Avarijos likvidavimo metu žmonių, kurie vykdė gelbėjimo darbus, sanitarinis švarinimas (taršos šalinimas nuo kūno), atliekamas įstaigos pastate (jeigu patalpoje yra skalbykla arba dušai), prausimosi kriauklėse. Užteršti drabužiai pakeičiami švariais. Sanitarinis švarinimas atliekamas asmeniškai ir savarankiškai kiekvieno asmens, dalyvavusio gelbėjimo darbuose, o avarijos metu nukentėjusių žmonių sanitarinį švarinimą atlieka specialiųjų tarnybų darbuotojai, panaudojant įstaigos pateiktas higienos priemones.

Priklausomai nuo įvykusios avarijos pobūdžio organizuojamos aplinkos atstatymo priemonės. Jų tinkamumą ir tikslingumą apsprendžia Centro direktorius, esant reikalui, konsultuojasi su atitinkamos srities specialistais.

Pasibaigus avarinei situacijai įstaigos veiklos atnaujinimui būtina:

- Pakeisti pažeistus įrenginius, vamzdynus, pastatų konstrukcijas;
 - Atstatyti pažeistus elektros, ryšių komunalinius tinklus;
 - Gauti valstybinės priežiūros institucijų leidimą atnaujinti Centro veiklą;
 - Informuoti valstybinės priežiūros institucijas apie Centro veiklos atnaujinimą.
-

PRIEDAI

- 1 priedas. Šiaulių kultūros centro padalinių vadovų ir atsakingų asmenų telefonai.
- 2 priedas. Šiaulių miesto savivaldybės ekstremaliųjų situacijų operacijų centro narių kontaktiniai duomenys.
- 3 priedas. Šiaulių miesto savivaldybės ekstremaliųjų situacijų komisijos kontaktiniai duomenys.
- 4 priedas. Gyventojų perspėjimo sistema ir jų veiksmai pagal signalus.
- 5 priedas. Galimų pavojų ir ekstremaliųjų įvykių rizikos analizė.
- 6 priedas. Šiaulių kultūros centro evakuojamųjų darbuotojų ir lankytojų suvestinė.
- 7 priedas. Šiaulių miesto savivaldybės kolektyvinės apsaugos statinių poreikio sąrašas.
- 8 priedas. Centro evakuacijos iš patalpų schemos.